

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
13/4084

Vår referanse
2013/03285-8 008

Dato
24.01.2014

Høring - endring i alkoholregelverket - herunder normerte regler for inndragning av bevilling og økte krav til kontroll med bevillinger

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 8. oktober 2013 og avtale om utsatt frist til 24. januar 2014.

I høringen foreslår departementet bl.a. å innføre normerte regler for kommunenes inndragning av bevilling til alkoholserving. Etter mønster fra det som i dag gjelder i enkelte kommuner, foreslås et prikktildelingssystem ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål eller vilkår som følger av bevillingsvedtaket. Det foreslås også hjemler som pålegger kommunene økte krav til kontroll.

I forslaget til ny § 10-3 i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. er det angitt type overtredelser og antall prikker de medfører. Dersom det til sammen er gitt åtte prikker de siste tre år, skal bevilling inndras for en uke. Det åpnes i forslaget til § 10-4, i det som forutsettes å være en snever unntaksregel, for å justere antall prikker ned eller opp ved hhv. "helt spesielle og svært formildende" og "svært skjerpene" omstendigheter, samt utvidet varighet av inndragning i de alvorligste tilfellene.

Politidirektoratet har forelagt høringen for underliggende instanser. Vi har mottatt uttalelser fra Oslo og Sør-Trøndelag politidistrikter. Vi har også mottatt uttalelse fra Østfold politidistrikt, stilet til Helse- og omsorgsdepartementet. Uttalelsene følger vedlagt.

Innføring av nasjonale krav i form av prikktildelingssystem

Politidirektoratet er positiv til departementets forslag til nasjonale krav til kommunenes reaksjon ved brudd på alkoholloven i form av et prikktildelingssystem og økte krav til kommunenes kontroll med salgs- og skjenkebevillinger. Vi er enig i departementets begrunnelse og vurderinger om hensiktsmessigheten av et prikktildelingssystem. Vi viser her også til at Sør-Trøndelag politidistrikt har gode erfaringer med et slikt system i Trondheim kommune.

Formålet med skjematisk regler gjennom prikkbelastning er å begrense kommunens skjønnsrom i enkeltsaker. Det er viktig at brudd på sentrale bestemmelser i alkoholloven

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

behandles likt i hele landet. Som også påpekt av Østfold politidistrikt, vil kommunen fortsatt ha hånd om alkoholpolitiske hensyn som gjør seg gjeldene lokalt, slik som fastsettelse av tak på antall salgs/skjenkebevillinger, skjenketider og tildeling av bevillinger. Balansen mellom behovet for normering og behovet for å kunne utvise fleksibilitet i vurderingen ved brudd på regelverket i den enkelte sak, er etter vår oppfatning godt ivaretatt gjennom forslaget til § 10-4 som snever unntaksregel.

Det er imidlertid mulig at det kan oppstå behov for unntak fra ordningen som sådan. Oslo politidistrikt deltar i SALUTT-prosjektet ("Sammen gjør vi utelivet tryggere"), som ledes av Oslo kommune. Prosjektets formål er å redusere og forebygge overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og ordensforstyrrelser gjennom en positiv dialog med og opplæring av utelivsbransjen, samt øke tilsyn og kontroll. Distriktet mener at det bør tas inn en bestemmelse i forskriften som gjør det mulig for kommuner å søke om unntak fra de normerte reglene i forbindelse med særskilte prosjekter som fremmer alkoholovens formål. Politidirektoratet mener at det eventuelt bør vurderes å gi hjemmel for etter søknad å kunne gjøre unntak for enkeltstående, klart avgrensede prosjekter.

Hvornidt og eventuelt hvordan diskriminering og narkotikaomsetning bør omfattes

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om prikkbelastning også skal omfatte gjentatt omsetning av narkotika og gjentatt diskriminering. Inndragning kan i dag i skje i slike tilfeller med hjemmel i alkoholoven § 1-8 tredje ledd, men ettersom disse inndragningsgrunnene ikke er knyttet til krav for utøvelse av bevillingen, er det ikke foreslått at slike overtredelser skal omfattes av prikktildelingssystemet. Politidirektoratet mener at hensynet til konsekvens og sammenheng i regelverket tilsier at man hjemler at også begge deler omfattes av prikkbelastningen. Det er også klare holdepunkter for at dette vil ha god effekt. I Oslo politidistrikt er utestedsdiskriminering et prioritert område, og distriktet har i samarbeid med Likestillings- og diskrimineringsombudet og næringssetaten i Oslo kommune gjennomført tiltak for å forebygge dette. Distriktets erfaring, herunder tilbakemeldinger fra aktører i utelivsbransjen, tilsier at inndragning av skjenkebevilling vil være et mer effektivt virkemiddel enn eventuelle bøter for brudd på straffeloven § 349a. Også Østfold politidistrikt mener at diskriminering bør omfattes, men framholder at det kan være vanskelig saker å bedømme. Både Oslo, Østfold og Sør-Trøndelag politidistrikter mener at gjentatt narkotikaomsetning bør medføre prikkbelastning. Politidirektoratet er enig i det. Når man risikerer inndragning av bevillingen, gir det et sterkt insitament til aktivt å motvirke omsetning i lokalet. Vi viser her til merknadene fra Østfold politidistrikt. Som Oslo politidistrikt også påpeker, er det viktig å unngå at skjenkesteder blir samlingssteder for bruk, besittelse og omsetning av narkotika.

Østfold politidistrikt mener at gjentatt diskriminering bør gi minst fire prikker. Det samme gjelder ved gjentatt narkotikaomsetning, og slik at dette skjerpes etter § 10-4 ved grove tilfeller, eksempelvis der det er en ansatt som står for omsetningen. Oslo politidistrikt mener at gjentatt diskriminering og gjentatt narkotikaomsetning bør omfattes av prikktildelingssystemet og bør vurderes på lik linje med grove overtredelser av alkoholoven som foreslås å medføre åtte prikker. Politidirektoratet deler Oslo politidistrikts oppfatning om at gjentatt diskriminering bør medføre åtte prikker. Diskriminering kan skje i mange sammenhenger, skjult og åpent, men oppleves svært tydelig og umiddelbart når man nektes adgang på utesteder. Gjentatt narkotikaomsetning bør etter vår oppfatning i utgangspunktet medføre åtte prikker, men vi antar at forskriften § 10-4 da etter omstendighetene vil kunne anvendes i lempende retning dersom innehaveren påviselig har gjort tiltak for å motvirke

omsetning. Vi antar at det her vil være behov for et nært samarbeid med politiet ved vurderingen.

De enkelte overtredelser og forslaget til antall prikker

Departementet har gruppert de enkelte overtredelsene slik at de mest alvorlige, for eksempel skjenking til mindreårige, gir åtte prikker og dermed inndragning ved første gangs overtredelse, mens de øvrige gir henholdsvis fire prikker, to prikker og én prikk. Politidirektoratet mener at forslaget til reaksjoner i det store virker hensiktsmessig.

Departementet har særskilt bedt om høringsinstansenes syn på forslaget om at overskjenking skal medføre fire prikker og forutsetningen om at bl.a. skjenking til mindreårige, som etter forslaget medfører åtte prikker, er et mer alvorlig brudd. Politidirektoratet er enig i at skjenking til mindreårige i utgangspunktet er mer alvorlig i seg selv. Overskjenking er imidlertid et problem med stort omfang. Vi viser til Østfold politidistrikts merknader om erfaring for sammenhengen mellom beruselsesgrad og vold/ordensforstyrrelser. Samtidig vil et enkeltstående tilfelle av overskjenking i løpet av en treårsperiode neppe underbygge at man har tatt lett på regelverket. Vi antar at to tilfeller med overskjenking før bevilling inndras vil kunne virke tilstrekkelig forebyggende. Politidirektoratet har derfor ikke innsigelser til at overskjenking som utgangspunkt medfører fire prikker.

Økte krav til kommunale kontroller

Departementet foreslår økte krav til kontroll med kommunale bevillinger: Forslaget innebærer at kontroll skal foretas av minst to kontrollører, og at det innføres krav om bestått kunnskapsprøve for kontrollører. Politidirektoratet støtter forslaget og viser til Østfold politidistrikts merknader om sin erfaring fra kommunens kontroller.

Departementet holder åpent om det bør pålegges kommunene å ha kontroll i skjenketidens siste timer. Politidirektoratet støtter en slik bestemmelse og viser til Østfolds politidistrikts erfaring med at det er i de siste timene det meste av omsetningen skjer og faren for overskjenning mv. er størst. I den forbindelse viser Østfold politidistrikt til at det bør vurderes om forskriften også skal pålegge kontroller på skjenkesteder med 18-årsgrense. Slik kontroll vil virke forebyggende.

Med hilsen

Knut Smedsrud
avdelingsdirektor

for Kristine Langkaas
seksjonsjef

Saksbehandler:
June Kristin Sivertsen
Geir Jonatan Sharabi

Kopi:
Det kongelige justis- og
beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vedlegg:
Sør-Trøndelag politidistrikts
uttalelse av 02.01.2014
Oslo politidistrikts uttalelse
av 08.01.2014
Østfold politidistrikts
uttalelse av 13.01.2014